

HÚRINOVY DĚTI

Příběh se odehrává 6500 let před Hobitem a Pánem prstenů, ocitáme se v Prvním věku světa. Po Bitvě nespočetných slz proklel Morgoth – dávný předchůdce Saurona z Pána prstenů – poraženého Húrina, patřícího k potomkům vůdců prvních generací lidí, kteří povstali ke konci Starých časů. Na počátku byla Morgothova kletba, která pronásleduje především Húrinovy děti: syna Túrina a jeho sestru Niënor.

A tak Húrina přivedli před Morgotha; Morgoth totiž díky svým kouzlům a špehům věděl, že Húrin je královým přítelem, a pokusil se ho zastrašit pohledem. Húrin se však ještě zastrašit nedal a Morgothovi vzdoroval. Proto ho dal Morgoth zakovat do řetězů a podrobit pomalému mučení; po chvíli však za ním přišel a dal mu na vybranou: svobodně odejít, kam bude chtít, nebo obdržet moc a postavení největšího z Morgothových velitelů, jen když mu zjeví, kde má Turgon svou pevnost, a cokoli jiného, co ví o králových úradcích. Húrin Stálý se mu však vysmál: „Jsi slepý, Morgothe Bauglire, a slepý navždy zůstaneš, protože vždy vidíš jen tmou. Nevíš, co vládne srdcím lidí, a i kdybys věděl, dát bys to nemohl. Avšak blázen je ten, kdo přijme, co Morgoth nabízí. Nejprve si vezmeš cenu a slib pak nesplníš; a kdybych ti řekl, nač se ptáš, dostal bych jenom smrt.“

Nato se Morgoth zasmál: „Ještě mě o ni možná budeš prosit.“ Potom vzal Húrina k Haudh-en-Nirnauethu. Byl tehdy čerstvý a páchl smrtí. Morgoth postavil Húrina na jeho vrcholek a vyzval ho, ať se podívá na západ k Hithlumu a pomyslí na manželku, syna a ostatní příbuzné. „Nyní totiž sídlí v mé říši,“ ušklíbl se Morgoth, „a jsou mi vydáni na milost.“

„Žádnou nemáš,“ opáčil Húrin. „Přes ně si ale na Turgona nepříjdeš, vždyť jeho tajemství neznají.“

Tu Morgoth přemohl vztek a odsekl: „Mohu si však přijít na tebe a na celý tvůj prokletý rod a ty se zlomíš o moji vůli, i kdybys byl celý z oceli.“ Vzal dlouhý meč, který tam ležel, a zlomil jej Húrinovi před očima, takže mu úlomek zranil tvář; Húrin však nezbledl. Pak Morgoth napřáhl dlouhou paži k Dor-lóminu, proklel Húrina a Morwen i jejich potomstvo a pravil: „Hle! Stín mé myšlenky bude na nich ležet, kamkoli půjdou, a moje nenávisť je bude pronásledovat až na konec světa.“

Húrin však odvětil: „Mluvíš marně. Nemůžeš je totiž vidět, ani je z dálky ovládat. Nemůžeš, dokud si zachováš tuto podobu a budeš toužit být viditelným králem na zemi.“

Morgoth se obrátil k Húrinovi: „Hlupáku, maličký mezi lidmi, kteří jsou nejmenší z těch, kdo mluví! Viděl jsi Valar, nebo jsi změřil moc Manwëho a Vardy? Znáš dosah jejich myšlenek? Nebo si snad myslíš, že na tebe myslí a mohou tě z dálky zaštitit?“

„Nevím. Mohlo by to tak ovšem být, kdyby to bylo jejich vůlí. Starší král totiž nebude zbaven trůnu, dokud trvá Arda.“

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zdeněk Sotolář.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

„Sám to říkáš,“ ušklíbl se Morgoth, „protože Starší král jsem já: Melkor, první a nejsilnější ze všech Valar, který byl dřív než svět a utvořil jej. Na Ardě leží stín mého záměru a vše, co v ní je, se pomalu a jistě sklání před mou vůlí. Ale na všechny, které miluješ, má myšlenka dolehne jako mrak Sudby a přivede je do tmy a zoufalství. Kamkoli půjdou, vyvstane zlo. Zemřou bez naděje, proklínajíce život i smrt.“

Húrin však odpověděl: „Zapomínáš, s kým mluvíš? Takové věci jsi říkal už dávno našim otcům; my jsme však z tvého stínu unikli. A teď tě známe, protože jsme pohlédli do tváře těm, kteří viděli Světlo, a slyšeli hlasy, jež mluvily s Manwëm. Byl jsi dříve než Arda, jiní však také, a tys ji nestvořil. A nejsi ani nejsilnější; vyplýval jsi totiž svou sílu sám na sebe a promarnil ji ve své vlastní prázdnotě. Už nejsi víc než uprchlý nevolník Valar a stále na tebe čeká jejich řetěz.“

„Naučil ses nazpaměť lekce svých pánů. Takové dětinské moudro ti však nepomůže, teď když všichni utekli.“

„Řeknu ti tedy poslední věc, nevolníku Morgothe, a ta není z moudrosti Eldar, ale je mi v tuto hodinu vložena do srdce. Ty nejsi Pán lidí a nebudeš, i kdyby pod tvou vládou padla celá Arda i Menel. Za kruhy Světa již nebudeš pronásledovat ty, kdo tě odmítnou.“

„Za Kruhy Světa je pronásledovat nebudu, protože za Kruhy Světa je jen Nicota. Avšak uvnitř nich mi neuniknou, dokud nevstoupí do Nicoty.“

„Lžeš,“ odsekl Húrin.

„Uvidíš a přiznáš, že nelžu,“ opáčil Morgoth. Odnal Húrina zpátky do Angbandu a posadil ho na kamenný stolec na vysokém výčnělku Thangorodrim, odkud mohl z dálky vidět Hithlum na západě a kraje Beleriandu na jihu. Tam byl Morgothovou mocí upoután; Morgoth stanul vedle něho, znovu ho proklet a vložil na něj svou moc, takže se nemohl pohnout z onoho místa ani zemřít, dokud ho Morgoth nepropustí.

Manvě – nejvyšší z Valar

Eldar – jedna větev elfů

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zdeněk Sotolář.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

ZOPAKUJME SI, CO JSME PŘEČETLI

1. Řekněte svými slovy, co popisuje ukázka.
2. A) Čím se nejdříve pokusil Morgoth Húrina zastrašit? – B) Co chtěl Morgoth od Húrina vědět? – C) Jaké gesto doprovázelo Morgothovu kletbu? – D) Na co usadil Morgoth prokletého Húrina?
3. Vyhledejte v textu a citujte, čím oslabil Morgoth svoji sílu. Pokuste se to vyjádřit vlastními slovy.
4. Podle náznaků uvažujte, kdo jsou Valar.
5. Popište, jak se výslech stupňoval. Co mělo být pro Húrina nejstrašnější? Co Morgoth Húrinovy sliboval za zradu? Připomíná vám tato situace něco z historie?

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zdeněk Sotolář.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

O KNIZE A AUTOROVI

*Příběh Húrinových dětí J. R. R. Tolkien (1892–1973) začal sepisovat během první světové války – o mnoho let dříve, než vznikl **Hobit a Pán prstenů** – a vlastně jej nikdy nedokončil. Původně měl příběh veršovanou podobu. Kniha **Húrinovy děti** je vlastně třetí verzí příběhu. První vydal Christopher Tolkien v knize **Nedokončené příběhy Númenoru a Středozeří**, druhou v knize **Silmarillion**. Dílo je tedy výsledkem pečlivé rekonstrukce z několika samostatných podkladů. Příběh je tragický a temný, obsahuje motivy, které z Pána prstenů neznáme a které si v pohádkovém Hobitovi nedovedeme vůbec představit.*

ZDROJ UKÁZKY

TOLKIEN, J. R. R. Húrinovy děti. Vyd. 1. Praha: Argo, 2007, ISBN 978-80-7203-884-8.

POZNÁMKA PRO UČITELE

Cílem tohoto pracovního listu je nabídnout doplňkový text přiměřeně dlouhý pro práci v jedné vyučovací hodině.

Zadání úkolů se zaměřuje na rozvoj čtenářství a čtenářských dovedností, záměrně se vyhýbáme literárněvědným pojmům, proto je možné s ukázkou pracovat v různých etapách nebo ročnících. Po obsahové stránce je však ukázka vhodnější pro starší žáky.

Text je uspořádán tak, aby bylo možné jej vytisknout jak s otázkami a úkoly, tak i bez nich. V příloze je také varianta textu s číslováním řádků.

První úkol dává příležitost k rozpovídání, druhý nabízí jednoduché otázky vhodné i pro slabší čtenáře. Třetí vede k hledání přímo v textu a k jeho citaci. Čtvrtý úkol nabízí samostatnou úvahu nad textem, který o Valar opakovaně mluví, ale jen naznačuje roli Valar jako stvořitelů světa (Ardy). Pátý úkol je náročnější a směřuje k souvislosti s historií: stupňovitý výslech jako středověká tortura, na jedné straně snaha přemoci vyslýchaného, na druhé straně vůle neprozradit tajemství, snaha zlomit vyslýchaného skrze utrpení jeho rodiny.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zdeněk Sotolář.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.